

דף עג:

עין משפט ג.

א. יוה"כ לילו כיומו **ק** לכל הדברים האסורים בו שהם: מלאכה, אכילה ושתייה, רחיצה וסיכה, נעילת הסנדל ותשמיש. ואין חיוב כרת אלא על מלאכה ואכילה ושתייה **ר**.

עין משפט ד.

או"ח סימן תריג סעיף י

י. כלה כל שלושים יום מנישואיה מותרת לרחוץ פניה **ש**.

ק. מדכתיב מערב עד ערב, ואפי' בתוספת שמוסיפין מחול על הקודש בין בכניסתו בין ביציאתו אסורים הדברים שאסורים ביום.

ר. כי כך כתוב "כי כל הנפש אשר לא תעונה וכו' ונכרתה מעמיה", ומי שאינו אוכל ושותה נקרא מעונה ממש דכתיב ויענך וירעיבך וכו', ומלאכה ג"כ בכרת דכתיב והנפש אשר תעשה כל מלאכה בעצם היום הזה והאבדתי את הנפש ההיא מקרב עמה שפירושו כרת. אבל שאר עינויים דלא נכתבו בפירוש בתורה אלא באו מריבוי דשבתון לא מסתבר לחייב בהם כרת. כ"כ הלבוש.

ו ומ"מ שאר עינויים יש בהם איסור תורה וכך היא דעת הרמב"ם. ורש"י ביבמות דף ע"ד, אבל לדעת הרא"ש בפ' בתרא דיומא אסמכתא בעלמא הם, ומסקנת הר"ן דסיכה ושאר עינויים הם רק מדרבנן, וכן דעת ר"ת ור"י וריב"א וסמ"ג, ודלא כהב"ח והפר"ח שכתבו דראוי להחמיר כדעת הרמב"ם, ודעת השו"ע נראה שסובר כהרמב"ם, וכ"כ המ"ב באות ג'. וכה"ח אות ה'.

ו וה' עינויים ביום זה כנגד חמשה חומשי תורה שנשלמו ביום זה, וכן כנגד חמשה חושין שעושין בהם מצות ועבירות, וגם ה' רומז לבעלי תשובה ולעולם הזה, כמו ה"ה שיש לה פתח שיכנסו בעלי תשובה. א"א אות ה'.

ו ולענין הריח אם מותר להריח בשמים ביוה"כ יש בזה מחלוקת האחרונים, ועיין בכה"ח אות ל"ג בסי' תרי"ב. ובסי' תקנ"ו אות ד'.

ש. כדי שלא תתגנה על בעלה, מגמ' יומא ע"ח ע"ב. אבל היום שאינו רואה אותה כל היום לא שמענו שנוהגים להתיר לה. מ"ב אות כ"ו.

עין משפט ה.

אור"ח סימן תריד פ"ג

ג. היולדת מותרת כל השלשים יום מלידה לנעול הסנדל^ה, והחולה שאין בו סכנה ג"כ מותר^א. וה"ה מי שיש לו מכה ברגלו.

עין משפט ו.ז.ז.ט.

אור"ח סימן תריב פ"א.ב.ט

א. האוכל ביוה"כ ככותבת הגסה חייב^ב, והיא תמרה גדולה עם הגרעין שלה^ג והוא מעט פחות מכביצה^ד.

ושיעור זה שוה לכל אדם בין לננס בין לעוג מלך הבשן.

ב. כל האוכלים מצטרפין לשיעור זה, אפי' מלח שעל הבשר^ה, וציר של ירק, אבל אכילה ושתייה אינן מצטרפות^ו.

ה. והב"ח כתב דראוי שגם היולדת תחמיר, אך הפר"ח הסכים לדברי מר"ן השו"ע להתיר, ואם אין צורך כ"כ יש להחמיר. כה"ח אות כ"ד.

א. משום דהצנה ג"כ קשה לו.

ב. משנה יומא דף ע"ג ע"ב. והגם שלענין איסור במשהוא, מ"מ נפ"מ להאכיל חולה שיש לעשות שלא יצטרף לשיעור חיוב. ט"ז ס"ק א'. מהב"י.

ג. כ"כ הרמב"ם בפ"ח על המשנה ביומא. ואם אכל תמרה עם הגרעין שלה אינו חייב כיון שהגרעין אינו אוכל ואינו מצטרף לשיעור. כה"ח אות ג'.

ד. היינו ביצה בלא קליפה, כ"כ בד"מ ובספרו נו"ב חא"ח סי' ל"ח, וי"א עם קליפתה. והיינו מביצה בינונית. מ"ב אות ב'.

ו. והגם שבכל האוכלין משערין בכזית, ביוה"כ דלא כתיב בה אכילה אלא בלשון עינוי, קים להם לחז"ל דבפחות מככותבת לא מתיישבת דעתו כלל והוא רעב ומעונה כבתחלה. מ"ב אות א'. והוא מגמ' יומא דף פ' ע"א. ולא שנא אכל דברים המותרים או דברים האסורים חייב כגון נבלה וטרפה שע"י כולם מתיישבת דעתו. מ"ב אות י"ב.

ה. דמלח וציר הם מכשירי האוכל וכאוכל הם ולא משקה. מגמ' יומא פ' ע"ב. וה"ה שרה פתו ביין או במים מצטרף היין או המים לפת. מ"ב אות ד', דהוי כאוכל.

ו. דקים להם לחכמים שאין דעתו מתיישבת בכך. כמ"ש ביומא פ"א ע"א. וה"ה פירר האוכל לפירורין דקין ואכל אותם אחת אחת אם אין כדי אכילת פרס באכילתו פטור. כ"כ הרמב"ם בפ"ה המשנה פ"ג דכריתות, ורש"י ביומא דף פ' ע"ב. ומ"ב אות ו'. ולענין ברכה אחרונה עיין בסי' ק"ץ, וכה"ח שם אות י"ח.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחדר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

ט. השותה ביוה"כ מלא לוגמיו ז' פי' מלא פיו חייב, ומשערים בכל אדם לפי מה שהוא גדול או קטן.

ולא מלא לוגמיו ממש אלא כדי שיסלקנו לצד אחד בפיו ויראה כמלא לוגמיו, והוא פחות מרביעית ח' באדם בינוני. וכל המשקים מצטרפים לשיעור.

הגה: שתה משקים שאינם ראויים לשתייה כגון ציר וחומץ חי פטור, אבל חומץ מזוג חייב.

ז. דקים להו לחכמים דבמלא לוגמיו שלו מתיישבת דעתו ולא בשיעור לוגמיו של חבירו. מגמ' ביומא פ' ע"ב.

ח. משמע פחות קצת מרביעית, וכ"כ הפר"ח. אבל בחינוך בפ' אמור כתב שהוא כביצה ופחות מכאן אין בו איסור כרת.

והדג"מ כתב דעכ"פ הוא יותר מחצי רביעית, וכ"כ בשו"ע בסי' רע"א סעיף י"ג שמלא לוגמיו הוא רובו של רביעית. וא"כ כשנותנים לחולה לשתות יש לתת לו פחות מעט מרוב רביעית, כ"כ בתשובת רע"א סי' קנ"ד. כה"ח אות מ"ב.
ולפעמים באדם קטן המלא לוגמיו הוא פחות מרוב רביעית. מ"ב אות כ"ז.